

Motion till riksdagen 2022/23:998

av **Martin Kinnunen m.fl. (SD)**

En effektiv och grön politik för framtiden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i internationella förhandlingar ska verka för att de som släpper ut mest också ska ha de största åtagandena om att minska utsläppen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hårdare krav ska ställas på Kina och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för en överenskommelse om koldioxidskatt globalt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk klimatpolitik måste bygga på en nyttokostnadsanalys och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges nationella beredskap för klimatförändringar bör förstärkas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en analys av den svenska föregångspolitiken på klimatområdet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om klimatpolitikens påverkan på elpriserna och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenska klimatmål inte bör formuleras på ett sätt som försvårar industrietablering i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att svensk klimatpolitik inte leder till åtgärder som gör att utsläpp av växthusgaser flyttar till andra länder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om flexibilitet och löpande översyn i förhandlingarna om EU:s klimatlagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att de frivilliga åtagandena inom ramen för klimatavtalet i Paris framöver ska utformas så att de enkelt kan jämföras och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördelning av utsläppsminskningar inom EU och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mål för att minska utsläppen av växthusgaser ska uppnås utan att äventyra de enskilda nationernas eller hushållens ekonomi och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åtaganden inom EU bör kopplas till ansträngningar att komma fram till bindande mål på global nivå och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges och Europas fokus inom klimatpolitiken bör riktas mot energiforskning och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de nationella utsläppsminskningmålen bör anpassas till målen på EU-nivå och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att LULUCF, utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, bör räknas med i rapporteringen av utsläpp av växthusgaser och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda uppdraget till det klimatpolitiska rådet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte använda sektorsvisa mål inom klimatpolitiken och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att målet för svensk klimatpolitik ska utgå från hur man så kostnadseffektivt som möjligt kan bidra till att minska utsläpp av klimatgaser på global nivå och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över målet om inrikes transporter och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur biokolinlagring kan inkluderas som metod inom ramen för stödsystem för bio-CCS och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att målet inom jordbrukssektorn i klimatarbetet i första hand bör utgå från att öka svensk konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättande av ett genteknikcenter och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsningarna på internationella klimatinvesteringar bör ökas på bekostnad av ineffektiva åtgärder i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att större fokus bör ligga på energiforskning och andra insatser för att åstadkomma teknisk utveckling för att minska beroendet av fossila bränslen i framtiden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Världen står inför ett allvarligt läge, vilket understryks av IPCC:s senaste rapport AR6. Rapporten understryker det vi redan vet om att människan är huvudorsaken till klimatförändringarna som förväntas föra med sig temperaturhöjningar och ökad förekomst av flera typer av extremväderfenomen. Detta förväntas kunna leda till stora kostnader för människor, djur och natur. Sverigedemokraterna står upp för en ansvarsfull och effektiv klimatpolitik, där det globala perspektivet ges en central plats, vilket inte är fallet idag. Det saknas på många sätt en grundläggande insikt om att Sverige eller EU på egen hand inte kan styra de globala koldioxidutsläppen i betydande utsträckning. Sverige kan däremot bidra mer effektivt till det globala klimatarbetet än fallet är idag, genom att säkerställa en effektiv och handlingskraftig klimatpolitik som gör skillnad på riktigt.

En politik baserad på humanism, där alla världens människor har en okränkbar rätt till en bättre morgondag, ska eftersträvas. Därvidlag kan man inte blunda för att all miljö- och klimatpolitik måste föras inom ramarna för de ekonomiska förutsättningarna. En seriös diskussion kring klimatåtgärder som inte uppfyller rimliga krav på effektivitet förordas. Vidare avhåller vi oss från domedagsprofetior och lägger fokus på realistiska lösningar på verkliga problem.

Global samverkan är en förutsättning för en effektiv klimatpolitik. Klimatavtalet från Paris, och de preciseringar av miljö kvalitetsmålet ”Begränsad klimatpåverkan”, som riksdagen beslutat om med anledning av det nya klimatavtalet, är positiva.

För att på kort och lång sikt kunna driva industri, handel och därmed i förlängningen lyckas få till jobb och välfärd, måste det som faktiskt släpps ut i Sverige, i förhållande till det andra länder släpper ut, tas med i beräkningen då beslut fattas om Sveriges utsläppsminskningar. I Sverige fasades stora delar av användningen av fossila bränslen ut på 70- och 80-talet, bland annat genom en omställning inom uppvärmning. Detta har, tillsammans med en nära koldioxidfri elproduktion, resulterat i att Sverige i princip har den industrialiserade världens lägsta utsläpp per capita, trots betydande behov av uppvärmning till följd av vårt kalla klimat.

Sverige står för endast drygt en promille av världens totala utsläpp av växthusgaser. Detta är i paritet med Sveriges andel av världens befolkning. Sveriges andel är ännu lägre om hänsyn tas till förändrad markanvändning. Därför är det inte rimligt att Sverige utan vidare ska ta på sig betydligt större utsläppsminskningar än andra länder.

Sveriges linje vid förhandlingar i EU och på global nivå måste vara att de nationer som släpper ut mest också ska ha de största åtagandena att minska sina utsläpp när det kommer till bördefördelningen inom EU och globalt. Det är orimligt att Kina ska ges en gräddfil genom att betraktas som ett utvecklingsland. Kina är på väg att bli världens största ekonomi och står för de största utsläppen. Det måste ställas hårdare krav på Kina i de internationella klimatförhandlingarna. Sverige bör dessutom verka för en frivillig överenskommelse kring införande av koldioxidskatt i stora utsläppsländer samt länder som är en del av OECD.

Strategi för klimatförändringar

Sverigedemokraterna har ett stort engagemang för miljön, både nationellt, regionalt och globalt, och vi ser allvarligt på de ökade utsläppen av växthusgaser i världen och de effekter detta kan få. Det är samtidigt viktigt att klimatarbetet bygger på en nyttokost-

nadsanalys. Det är sannolikt att världen står inför temperaturökningar som kan bli betydande, och följderna av detta måste tas på stort allvar. Samtidigt är osäkerheten stor bland forskarna kring konsekvenserna till följd av global uppvärmning och hur stora dessa samhällsekonomiska kostnader kommer att bli.

I en oklar situation förhåller sig Sverigedemokraterna till ett mer pessimistiskt scenario – att utsläppen av växthusgaser är till betydande skada för den globala utvecklingen och att Sverige bör bidra till att lösa, dämpa eller på annat sätt motverka effekterna av denna problematik. Här intar ekonomisk utveckling en viktig roll, eftersom brist på resurser gör länder mer sårbara för klimatets nycker. Vi kan också vara tämligen säkra på att klimatet kommer att variera och att Sverige och andra länder kommer att ställas inför utmaningar till följd av extremväderhändelser. Detta oavsett vilken den bakomliggande orsaken är och oavsett hur många miljarder vi väljer att lägga på olika klimatsatsningar.

Sveriges nationella beredskap för klimatförändringar bör förstärkas. Detta berör allt från livsmedelsförsörjning och infrastruktur till andra aspekter på beredskap, inför exempelvis skogsbränder och översvämningar.

Föregångspolitiken

Svensk klimatpolitik har länge byggt på premissen att Sverige ska gå före och besluta om betydligt större utsläppsminskningar än andra länder. Tanken bakom detta är att Sverige på detta sätt ska kunna påverka andra länder att gå i samma riktning. Problemet med denna strategi är att det inte finns något som tyder på att den fungerar. Det finns ingen forskning på området, som stödjer att denna föregångspolitik på något sätt bidrar till minskade utsläpp. Enligt teorin om koldioxidläckage kan det till och med vara så att denna politik bidrar till att öka utsläppen i andra länder. Det måste vara grundläggande för svensk klimatpolitik att politiken på området inte leder till att utsläpp i Sverige migrerar till andra länder.

Det är i detta sammanhang viktigt att betänka att höga energipriser i Sverige och EU kan bidra till att flytta exporten utomlands. Analyser har visat att pris på energi och elektricitet enbart är en av flera aspekter som påverkar företagens produktionsorter, men mot bakgrund av de skenande elpriserna i Europa är det viktigt att reflektera över hur politiken riskerar att leda till höjda priser på energi, vilket kan motverka syftet med klimatarbetet. Det krävs på detta område en djupare analys av hur politiken på såväl nationell som europeisk nivå påverkar elpriserna. Om det blir dyrare att tillverka varor i Sverige och Europa är risken stor att företag istället flyttar till andra länder, med lägre energipriser. Idag ser vi en oroande utveckling med högre priser på el i hela Europa, med risker vad gäller den framtida energiförsörjningen. Detta understryker vikten av att åstadkomma en mer rättvis och marknadsstyrd konkurrens på energiområdet. Det är av största vikt att konkurrenskraften för såväl den svenska som den europeiska industrin inte försämras i sådan utsträckning att koldioxidgenererande produktion flyttas till länder med en mindre ambitiös klimatpolitik.

Mot bakgrund av att koldioxidutsläppen ökar markant på andra håll i vår omvärld bör det göras djupare konsekvensanalyser av att en ambitiös klimatpolitik ensidigt förs i en begränsad del av världen. I rapporten ”Klimatpolitik och ledarskap”, som togs fram inom ramen för Expertgruppen för miljöstudier, av professor Michael Hoel från Oslo universitet, klargörs att höga koldioxidskatter medför ökade utsläpp i andra länder. För

att minska utsläppen måste ökat fokus ligga på forskning och teknisk utveckling, snarare än generella skattehöjningar för att minska utsläppen inom Sveriges gränser. Forskning om optimal nivå på koldioxidskatter tyder också på att Sverige idag har påfallande höga koldioxidskatter, vilket understryker vikten av att dessa inte bör höjas ytterligare.

Därför behöver en genomgripande analys av föregångspolitiken och risken för koldioxidläckage skyndsamt genomföras, så att inte svensk produktion försvinner utomlands till stor skada för samhället, men utan nytta för miljömålen i ett globalt perspektiv. Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet har konstaterat att det är avgörande för de samhällsekonomiska kostnaderna för klimatpolitiken hur andra länder agerar. Detta perspektiv saknas dessvärre i svensk klimatpolitik.

Export av produkter – inte utsläpp

Vänds resonemanget finns potential för svenska företag att bidra till minskade nettoutsläpp av koldioxid i ett globalt perspektiv, genom att exportera energieffektiva produkter. Export av värmepumpar, energisnåla hus och annan energiteknik både gynnar svensk industri och dämpar, åtminstone i någon mån, de globala utsläppen av växthusgaser. Ökad inhemsk produktion av mat minskar behovet av import av betydligt mindre klimatsmart mat.

Givet målsättningen att utsläppen av växthusgaser ska vara låga i ett internationellt perspektiv, samtidigt som den ekonomiska utvecklingen fortgår, är det generellt sett positivt om industriell produktion stannar i Sverige i och med att vår energiförsörjning är koldioxidsnål jämfört med andra industriländers. Svensk export bör ses som ett medel för att bidra till minskade utsläpp globalt. Det är i detta sammanhang viktigt att svenska klimatmål inte formuleras på ett sätt som leder till att industrietableringar i Sverige försvåras. Relevant myndighet bör ges i uppdrag att beräkna exportens klimatnytta genom att ta hänsyn till indirekta effekter till följd av att produkter tillverkas i Sverige istället för i andra länder med exempelvis mindre koldioxidneutral energi. Inom ramen för svensk energipolitik bör också hänsyn tas till hur Sverige kan bidra till minskade utsläpp inom vårt närområde.

Rimliga och flexibla mål

EU-länderna är idag överens om att unionen ska ha som mål att EU ska vara klimatneutral till år 2050. Detta är en väldigt ambitiös målnivå och det är viktigt att arbetet noga utvärderas löpande, mot bakgrund av utvecklingen globalt och de kostnader som arbetet med att nå målet är förenade med.

Sverigedemokraternas fokus i de fortsatta förhandlingarna om den gröna givnen kommer att riktas mot att uppnå en så effektiv minskning av utsläppen som möjligt, där hänsyn tas till påverkan på europeisk konkurrenskraft, mot bakgrund av hur andra länder i världen agerar. Mot bakgrund av den stora osäkerheten kring hur de största utsläppsländerna agerar, är det viktigt att möjligheter till flexibilitet förs in i de olika rättsakterna samt att det görs en löpande översyn av klimatmålen på EU-nivå.

Klimatavtalet från Paris

Avtalet har av övriga partier beskrivits som ett rättsligt bindande klimatavtal, vilket är korrekt vad gäller exempelvis rapportering av utsläpp men det saknas samtidigt sanktionsinstrument vad gäller måluppfyllelse. Avtalet saknar helt konkreta åtgärder för hur utsläppen ska minska och bygger istället på frivilliga åtaganden (Nationally Determined Contribution), som för många länder innebär kraftiga utsläppsökningar. Kina har exempelvis för avsikt att fortsätta att öka utsläppen fram till 2030, och Kina beslutar återkommande om byggande av nya kolkraftverk. Indien ligger på tredje plats av nationer som orsakar störst utsläpp. Indien har satt sitt mål relaterat till BNP (bruttonationalprodukten), vilket betyder att utsläppen kan komma att öka kraftigt. Detta givet att tillväxten bibehålls på samma höga nivå som idag. Vidare saknas sanktionsmöjligheter mot länder som inte håller sig inom ramarna. Med andra ord är det i praktiken inte ett rättsligt bindande avtal, vilket måste värderas när man analyserar andra länders ambitioner på klimatområdet. Vidare är det olyckligt att det är komplicerat att jämföra ländernas frivilliga åtaganden i och med att ländernas mål är konstruerade på helt olika sätt. Genom att använda olika basår från vilka utsläppsminskningarna ska utgå, och relatera utsläppsminskningarna till BNP, är det mycket enkelt att få mål som innebär ökade utsläpp att framstå som ambitiösa. Ett land med hög tillväxt ges incitament att koppla utsläppen till BNP och andra länder ges incitament att välja ett år under högkonjunktur, då utsläppen vanligen är höga, som basår.

Sverige bör verka för att ländernas frivilliga åtaganden ska vara utformade så att de enkelt ska kunna jämföras med varandra. Grundläggande måste också vara att det är de länder som släpper ut mest som också ska minska utsläppen mest. Kraven är mycket lågt ställda på utvecklingsländerna, där potentialen är stor för kraftiga utsläppsökningar i framtiden.

Sammanfattningsvis konstateras att klimatavtalet från Paris förbättrar möjligheten till globalt klimatarbete och att Sverige även fortsättningsvis bör ha en offensiv och aktiv roll när det kommer till det globala klimatarbetet.

När EU senast beslutade om bördefördelningen gavs Sverige de mest ambitiösa utsläppsminskningsskraven av samtliga länder. Detta är besynnerligt mot bakgrund av att Sveriges utsläpp av växthusgaser per capita redan ligger kraftigt under genomsnittet för industrialiserade länder. Detta innebär att Sverige idag bidrar till att flera länder kan öka sina utsläpp eller minska utsläppen i väldigt begränsad utsträckning. Vi kan konstatera att samtliga övriga partier, genom att frivilligt ta på sig de mest ambitiösa och kostsamma utsläppsminskningar, nu bidragit till att andra länder i EU kan komma att sänka ambitionen på området. Sverigedemokraterna vill att regeringen i förhandlingarna om framtida bördefördelningar inom EU, ska verka för att Sverige inte ska drabbas av hårdare utsläppsminskningsskrav än vad som är genomsnittet bland EU-länderna.

Mer om nationella och europeiska utsläppsmål

En för Sverigedemokraterna central uppfattning är att bindande mål för att minska utsläppen av växthusgaser ska uppnås utan att äventyra vare sig de enskilda nationernas eller hushållens ekonomi. Det är nödvändigt att åtaganden inom EU kopplas till ansträngningar att komma fram till bindande mål på global nivå. EU står trots allt enbart för mindre än tio procent av världens utsläpp, medan resten av världen ökar utsläppen med motsvarande ett helt EU på mindre än fem år. Regeringen behöver i förhand-

lingarna om den klimat- och energipolitiska ramen verka för att åtagandena för medlemsstaterna ska kunna justeras till faktiska internationella avtal som omfattar alla världens stora utsläppare, såsom Kina, USA, Indien, Ryssland och Japan. Genom att i förhandlingar på EU-nivå utgå från att Sverige ska ha EU:s mest ambitiösa politik på området bidrar Sverige idag till att öka andra medlemsstaters möjlighet att sänka sina ambitioner på området. Utgångspunkten i förhandlingarna för svensk del bör vara att Sverige inte ska åta sig att minska utsläppen mer än vad som är genomsnittet i EU.

EU kan mycket väl ta en ledande roll i internationellt samarbete gällande utsläpp av växthusgaser, men att EU ska gå före och ställa markant hårdare krav på medlemsstaternas industrier i förhållande till den globala marknaden för med sig betydande risker. Att sänka utsläppen av klimatgaser, utan att detta är kopplat till nya innovationer som kan stå på egna ben i en konkurrensutsatt marknad, är kostsamt och påverkar jobb och välfärd i Sverige och Europa negativt. Sveriges och Europas fokus måste därför riktas mot energiforskning, där målet är att nya energislag ska bli så billiga att de konkurrerar ut fossila bränslen. Dagens förnybara energislag håller inom ramen för ett energisystem inte måttet för att garantera en trygg och ekonomiskt hållbar energiförsörjning. Kärnkraften kommer under överskådlig tid att vara central för att garantera ett fungerande energisystem.

Det är eftersträvansvärt att LULUCF (utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning) ingår i medlemsstaternas mål om utsläpp av klimatgaser. Detta är viktigt för att uppnå rättvisa villkor och stimulera till en ansvarsfull skogspolitik. Markanvändningssektorn bör vara en integrerad del av övriga klimatmål och tillgodoräkning bör inte enbart kunna baseras på förändringar mot specifika basår. Utgångspunkten bör vara att fastställa nationernas faktiska nettoutsläpp med markanvändning inkluderat, och sedan utgå från dessa nya siffror i samtliga beräkningar.

Mot bakgrund av EU-kommissionens förslag om nya klimatpolitiska rättsakter och införanden av nya mål, bör politiken med nationella siffersatta mål ses över. Det är inte längre uppenbart att Sverige kan göra skillnad med hjälp av siffersatta nationella klimatmål, utan dessa riskerar att driva utsläpp till andra länder i EU i takt med att EU:s system för utsläppshandel utvidgas. När Sverige ska förhandla om bördefördelningen mellan EU-länderna blir de nationella siffersatta målen en nackdel i förhandlingarna, som gör det enklare att lägga en stor börda på Sverige, samtidigt som länder med mindre ambitiösa nationella klimatmål hamnar i en bättre förhandlingsposition. Sveriges siffersatta mål på klimatområdet bör av dessa skäl anpassas till de mål som finns på EU-nivå.

Det klimatpolitiska rådet

Sverigedemokraterna var kritiska till etablerandet av ett klimatpolitiskt råd. Detta med anledning av synpunkter från flera tunga remissinstanser om att arbetet redan utförs på andra myndigheter. När nu rådet är etablerat och har stöd av flertalet partier i riksdagen, vill Sverigedemokraterna istället verka för att utveckla uppdraget till rådet. Idag ska det klimatpolitiska rådet utvärdera regeringens åtgärder för att uppnå de beslutade klimatmålen. För att bättre bidra med kunskap i arbetet med att mildra klimatförändringarna, bör uppdraget till rådet breddas. Rådet bör även utvärdera befintliga klimatmål, samt

ges i uppdrag att se hur Sverige indirekt påverkar andra länders utsläpp. Rådet bör även ta hänsyn till kostnadseffektiviteten i den svenska klimatpolitiken.

Sektorsvisa mål och energi i framtiden

Klimatmål bör formuleras i termer av det miljöproblem vi vill lösa och inte i termer av de medel vi har för att lösa det, precis som Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet anser. Av den anledningen bör Sverige snarast avveckla alla sektorsvisa mål inom klimatpolitiken. Mål om andel förnybar energi och koldioxidfri fordonsflotta bör överges. Regeringen bör ge Miljömålsberedningen nya direktiv beträffande klimatpolitiken. Målet för svensk klimatpolitik ska utgå från hur man så kostnadseffektivt som möjligt kan bidra till att minska utsläpp av klimatgaser på global nivå. Forskning har visat att bindande mål för förnybar energi inom EU kraftigt kan öka kostnaderna utan att utsläppen minskar.

Påfallande ofta betyder en omställning till så kallad förnybar energi, i realiteten höjda utsläpp av klimatgaser. Tyskland är ett tydligt exempel på detta, där kolkraften byggs ut kraftfullt trots världens mest ambitiösa satsningar på sol- och vindkraft.

Reduktionsplikt för transportsektorn

Reduktionsplikten infördes med stöd av sju av åtta partier den 1 juli. De sammanlagda kostnaderna till följd av högre drivmedelspriser kan sedan dess räknas i åtskilliga tiotals miljarder. Bakgrunden till reduktionsplikten är målet om minskade utsläpp från inrikes transporter. Sverigedemokraterna konstaterar att varken reduktionsplikten eller målet för inrikes transporter har beslutats med hänsyn till rimliga samhällsekonomiska effekter. Det är nu viktigt att reduktionsplikten så snart det är möjligt sätts ner till EU:s miniminivå. Det är även eftersträvansvärt att se över målet om att utsläppen från inrikes transporter, förutom inrikes luftfart, ska minska med 70 % till 2030 jämfört med 2010. Det bör undersökas om det är möjligt att uppnå målet senare på ett mer effektivt sätt.

Jordbruket

Åtgärder som fördyrar svensk livsmedelsproduktion i Sverige är negativa. Det är oroande att regeringen inte ser kopplingen mellan höga skatter på drivmedel för jordbruksändamål och den svaga utvecklingen för svensk självförsörjning gällande livsmedel. Behov finns att gå i motsatt riktning och underlätta för svenskt jordbruk. Detta skulle göra skillnad för klimatarbetet även på global nivå. Det svenska jordbruket är ledande vad gäller låga växthusgasutsläpp, varför ökad svensk livsmedelsförsörjning bidrar positivt till arbetet med att minska utsläppen på global nivå. Precis som Jordbruksverket påpekat finns det skäl som talar emot att låsa jordbrukssektorns utsläppsutveckling. Ökad svensk matproduktion kommer, till följd av konsumtionsmönster och trots något ökade utsläpp av växthusgaser på nationell nivå, att totalt bidra till att minska utsläppen på global nivå. Målet inom jordbrukssektorn bör således i första hand utgå från att öka den svenska livsmedelsförsörjningsgraden och inte begränsas av nya krav på utsläppsminskningar som riskerar att få negativa effekter för det globala klimatarbetet.

Ny forskning har visat att det är möjligt att kraftigt minska utsläppen i EU genom ökade satsningar på genteknik och växtförädling. Inom EU är dessvärre stödet litet för att förenkla sådana åtgärder. För att ta tillvara på potentialen inom genteknik och växtförädling bör ett genteknikcenter inrättas inom Jordbruksverket.

CCS

I Tidöavtalet slår samarbetspartierna fast att samarbetspartierna är överens om att genom auktionsförfarande driva på för koldioxidinfångning i industriell skala. Detta är positivt. När energimyndigheten under 2021 utredde utformningen av ett stödsystem för bio-CCS lämnades dock biokol utanför. Energimyndighetens rapport har sedan dess fått kritik från flera remissinstanser när det kommer till slutsatserna om biokol. Kritiken utgår från att myndigheten använt sig av ett alltför snävt urval av källor. Biokol är en produkt som har många positiva egenskaper när man t ex blandar den i anläggningsjord eller använder den som fodertillsats för boskap och erbjuder en mycket stabil form av kol som inte bryts ner till CO₂. Det vore därför önskvärt att närmare utreda hur man kan inkludera biokolsinlagring som metod inom ramen för stödsystem för Bio-CCS.

Internationella insatser

Ett ökat fokus behövs på klimatfrågans internationella dimension. Beräkningar visar tydligt att internationellt samarbete, genom exempelvis CDM (Clean Development Mechanism), utgör lågt hängande frukter för utsläppsminskningar i ett globalt perspektiv. Här kan utsläppsminskningar göras till en kostnad av 60 kronor per ton, att jämföra med regeringens satsningar på Klimatklivet. Satsningarna på internationella klimatinvesteringar bör ökas på bekostnad av ineffektiva åtgärder i Sverige. Det är positivt att arbete pågår med nya internationella samarbetsformer utifrån artikel 6 i klimatavtalet från Paris. Sverige bör inom ramen för det globala klimatarbetet högre prioritera arbetet med att snabbt sjösätta nya internationella samarbetsformer för verkningfulla internationella insatser för utsläppsminskningar.

Framtida utmaningar

Man kan idag konstatera att de globala försöken att åstadkomma snabba utsläppsminskningar har misslyckats. Utsläppen av koldioxid fortsätter att öka i takt med att fler tidigare fattiga länder upplever kraftig ekonomisk tillväxt. Inte mycket tyder på reell snabb förändring, trots ansträngningarna i Europa. Det som på allvar skulle kunna förändra detta faktum är om Sverige och andra nationer lyckas konkurrera ut det fossila genom innovationer, framför allt inom energiframställning och teknologi som sedan kan exporteras. Fokus ska därmed ligga på energiforskning, teknisk utveckling och implementering av befintliga landvinningar. Sådana satsningar bör staten aktivt understödja.

En nulägesanalys ger vid handen att utsläppen globalt inte kommer att minska dramatiskt inom överskådlig tid. På sikt bör Sverige ändå kunna sträva efter att bli helt koldioxidneutralt. Inte minst skulle det innebära att vi frigör oss från behovet av oljeimport från odemokratiska och/eller auktoritära länder. Man bör emellertid vara

försiktig med att ta fram en strikt tidsplan för detta, eftersom denna utveckling bör ske i harmoni med tekniska landvinningar.

Martin Kinnunen (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Elsa Widding (SD)

Beatrice Timgren (SD)

Björn Tidland (SD)

Mats Nordberg (SD)